

Закон за основање на Национална агенција за европски образовни програми и мобилност

КОНСОЛИДИРАН ТЕКСТ

(„Службен весник на Република Македонија“ бр. 113/07, 24/11, 24/13, 41/14, 145/15, 55/16 и 64/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 53/24 и 235/24).

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат основањето, работата, раководењето, управувањето, финансирањето, надзорот над работата, како и други прашања поврзани со работата на Националната агенција за европски образовни програми и мобилност.

Член 2

За остварување на Програмата за доживотно учење 2007-2013 и Програмата Млади во акција 2007-2013 (во натамошниот текст: програмите), како и за програмите кои ќе ги наследат по нивното завршување, други програми и проекти на Европската унија, програми и проекти на меѓународно ниво во областа на образованието, науката, истражувањето, младите, спортот и мобилноста и програми кои и се даваат во надлежност се основа Национална агенција за европски образовни програми и мобилност (во натамошниот текст: Националната агенција) која е самостојна во своето работење.

Националната агенција има својство на правно лице.

Националната агенција стекнува статус на правно лице со запишување во Централниот регистар на Република Северна Македонија.

Седиштето на Националната агенција е во Скопје.

Член 3

Одделни поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. "Доживотно учење" е облик на континуирано учење во текот на целиот живот заради усовершување, дополнување, продлабочување и осовременување на знаењето;
2. "Мобилност" е поминат временски период во друга земја учесник во програмите на подготвителни курсеви или курсеви за повторување на материјали на домашниот или

на работниот јазик, со цел да се изведе проучување, да се стекне работно искуство, други активности за учење или предавање, или поврзана административна активност;

3. "Учесници на пазарот на трудот" се работници, самовработени или лица кои чекаат вработување;

4. "Заедницата" се однесува на земјите од Европската унија, на земјите кандидати за членство, како и на сите други земји кои што учествуваат делумно во програмите и

5. "Земји учеснички во програмите" се однесува на земјите на Европската унија, земјите членки на Европската асоцијација за слободна трговија, земјите кандидати за членство во Европската унија и други земји коишто учествуваат во програмите.

Член 4

Националната агенцијата во остварување на програмите:

- придонесува во развојот на заедницата како општество засновано на напредно знаење, со одржлив економски развој, повеќе и подобри работни места и поголема социјална кохезија, истовремено обезбедувајќи заштита на средината за идните генерации, а особено размена, соработка и мобилност во областа на образованието и обуката,

- придонесува кон развивање на квалитетно доживотно учење и промовира одличност, иновација и европска димензија на системите и практиките од областа,
- помага при подобрувањето на квалитетот, атрактивноста и пристапноста на можностите за доживотно учење достапно во земјите учеснички во програмите,
- го зајакнува придонесот за доживотното учење преку социјална кохезија, активно граѓанство, меѓукултурен дијалог, еднаквост на половите и лична исполнетост,
- помага при унапредувањето на креативноста, конкурентноста, вработувањето и порастот на претприемачкиот дух,

- придонесува кон зголемено учество во доживотното учење на луѓе од различни возрасти, вклучувајќи ги и оние со посебни потреби и обесправените групи, без оглед на нивната социјално-економска положба,

- го промовира учењето јазици и јазичната разновидност,

- го поддржува развојот на иновативните содржини засновани на информатичката и комуникациската технологија, услуги, педагогии и практика за доживотно учење,
- ја зајакнува улогата на доживотното учење во создавање на чувство за европско граѓанство засновано на разбирање и почитување на човековите права и демократијата и охрабрување на толерантноста и почитта кон другите народи и култури,

- ја поттикнува соработката на сите сектори за образование и обука во Европа со цел да обезбеди квалитет,

- ја поттикнува најдобрата употреба на резултати, иновативни производи и процеси и ги разменува функционалните практики од областите опфатени од Програмата за доживотно учење, со цел да го подобри квалитетот на образованието и обуката,
- објавува огласи за користење на програмите,
- ги информира граѓаните за работите поврзани со програмите, преку средствата за јавно информирање, изготвување билтени, интернет страница или на друг начин и
- придонесува кон стекнување на нови вештини, квалификации и знаења кај младите преку неформалното учење,
- врши и други работи утврдени со закон.

II. ПРОГРАМИ КОИ ГИ ОСТВАРУВА НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЈА

Програма за доживотно учење 2007-2013

Член 5

Програмата за доживотно учење 2007-2013 се состои од потпрограмите Комениус, Еразмус, Леонардо да Винчи, Грунтвинг, Жан Моне и Трансверзалната потпрограма.

Член 6

Потпрограмата Комениус одговара на потребите за предавање и учење на сите оние од предшколското, основното и средното образование и на установите кои го спроведуваат таквото образование, како и институциите поврзани со ова образование.

Потпрограмата Еразмус одговара на потребите за предавање и учење на сите оние во високото образование и стручното образование и обука на терцијарно ниво, без оглед на должината на нивното траење или квалификација и ги опфаќа и докторските студии и на установите кои го спроведуваат таквото образование и обука.

Потпрограмата Леонардо да Винчи одговара на потребите за предавање и учење на сите оние во стручното образование и обука, на некое друго ниво кое не го опфаќа терцијарното, како и на институциите и установи кои го спроведуваат таквото образование и обука.

Потпрограмата Грунтвинг одговара на потребите за предавање и учење на сите оние кои се дел од образованието за возрасни, како и на институциите и установите кои го спроведуваат таквото образование и опфаќа:

- развивање на применети политики и иновации во доживотното учење,
- промоција на учењето јазици,
- развивање иновативна содржина заснована на информатичка и комуникациска

технологија, услуги, педагоги и практика за доживотно учење и
- распределба и примена на резултатите од активностите поддржани според програмата и размена на добра практика.

Потпрограмата Жан Моне опфаќа распределување грантови за поддршка на одредени институции и установи кои решаваат прашања поврзани со европската интеграција и распределување грантови за поддршка на други европски институции и асоцијации од областа на образованието и обуката.

Трансверзалната потпрограма опфаќа индивидуална мобилност, студиски посети за експерти, мултилатерални проекти, тематски мрежи за работа на прашања поврзани со содржината на доживотното учење.

Програма Млади во акција 2007-2013

Член 7

Програмата Млади во акција 2007-2013 ја опфаќа активноста со цел развивање на соработката меѓу младите.

Член 8

Со Програмата млади во акција 2007-2013 се обезбедува:

- промовирање на активното граѓанство на младите луѓе воопшто и особено нивното учество во европското граѓанско општество,
- развивање на солидарноста и промовирање на толеранцијата кај младите луѓе, особено поради зајакнување на социјалната кохезија,
- подобрување на заемното разбирање меѓу младите луѓе од различни земји,
- придонесување кон развојот на квалитетот на системите за поддршка на младинските активности и способностите на организациите од граѓанското општество кај младината и
- промовирање на европската соработка меѓу младината.

Програмата од ставот 1 на овој член ги надополнува целите што се остваруваат во другите области на активности на заедницата, особено во областа на доживотното учење, вклучувајќи го стручното образование и неформалното образование, како и други области како што се културата, спортот и вработувањето.

Програмата од ставот 1 на овој член придонесува и кон развојот на политиките на Европската унија, особено во областа на културната, мултикултурната и лингвистичката разновидност во Европа, унапредувањето на социјалната кохезија и борбата против сите видови дискриминација што се засноваат врз половата или

расната припадност, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичко и верско уверување, инвалидитетот, возраста или сексуалната ориентација, имотната и општествената положба, како и во поглед на одржливиот развој.

Член 9

Корисници на програмите можат да бидат:

- ученици, студенти, учесници во обука и учесници во образованието за возрасни,
- наставници, професори, обучувачи и друг персонал кој е вклучен во кој било дел од образовниот процес,
- учесници на пазарот на труд,
- институции или установи кои спроведуваат учење во рамките на Програмата за доживотно учење, или во рамките на нејзините потпрограми,
- лица и органи одговорни за системите и политиките кои се однесуваат на кој било аспект од доживотното учење на локално и централно ниво,
- претпријатија и други правни лица, вклучувајќи ги и трговските друштва, стопанските комори и други здруженија на правни лица од областа на индустријата,
- институции кои обезбедуваат насока, советување и информативни услуги кои се однесуваат на кој било аспект од доживотното учење,
- асоцијации кои дејствуваат во областа на доживотното учење, вклучувајќи ги и студентските, асоцијациите на учесниците во обуката, ученичките, наставничките, родителските и асоцијациите на возрасните ученици,
- истражувачки центри и тела кои решаваат прашања поврзани со доживотното учење и
- здруженија на граѓани и фондации.

Член 10

Пристапот, целите и активностите на програмите ги пропишува директорот на Националната агенција според правилата на Европската комисија.

Член 11

Националната агенција ги објавува огласите од членот 4 алинеја 12 на овој закон во средствата за јавно информирање и на интернет страница во кои ги наведува и условите кои треба да ги исполнат кандидатите.

III. УПРАВУВАЊЕ И РАКОВОДЕЊЕ СО НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЈА

Орган на управување

Член 12

Орган на управување на Националната агенција е Управниот одбор.

Претседателот и членовите на Управниот одбор ги именува и разрешува Владата на Република Северна Македонија.

Управниот одбор го сочинуваат претседател и четири члена и тоа по двајца од Министерството за образование и наука и од Министерството за финансии и еден член од Министерството за социјална политика, демографија и млади.

Претседателот и членовите на Управниот одбор се именуваат со мандат од шест години и може само уште еднаш повторно да бидат именувани.

При именување на Управниот одбор се води сметка за правична и соодветна застапеност на сите заедници на Република Северна Македонија не нарушувајќи го принципот на стручност и компетентност.

Член 13

За претседател и член на Управниот одбор може да биде именувано лице кое ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин на Република Северна Македонија,
- да има завршено високо образование и
- да го познава англискиот јазик.

Претседателот на Управниот одбор треба да има познавање на програмите со кои менаџира Националната агенција.

Член 14

Претседателот и член на Управниот одбор можат да бидат разрешен и пред истекот на мандатот, ако:

- сам тоа го побара,
- избере или разреши директор спротивно на одредбите од овој закон,
- се јави како корисник на програмите и
- не ги извршува обврските утврдени со закон и статут.

Член 15

Управниот одбор:

- го донесува Статутот на Националната агенција,
- го избира и разрешува директорот,

- ја донесува годишната програма за работа на Националната агенција,
- ја донесува завршната сметка,
- го донесува годишниот извештај за работењето на Националната агенција,
- го донесува годишниот финансиски извештај за Националната агенција,
- дава согласност на актите за организација и работа и систематизација на работните места на Националната агенција,
- одлучува по приговорите во врска со работниот однос на вработените во Националната агенција,
- донесува деловник за својата работа и
- врши други работи утврдени со Статутот.

Орган на раководење

Член 16

Директорот е раководен орган на Националната агенција.

Директорот го избира и разрешува Управниот одбор.

За избор на директорот се објавува јавен оглас во најмалку три дневни весници кои се издаваат на целата територија на Република Северна Македонија од кои еден од весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик.

Директорот се избира за време од пет години и може повторно да биде избран само уште еден мандат.

За директор на Националната агенција може да биде избрано лице кое ги исполнува следниве услови:

- 1) е државјанин на Република Северна Македонија;
- 2) во моментот на именувањето со правосилна судска пресуда не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност;
- 3) има стекнати најмалку 240 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степен образование и
- 4) има минимум пет години работно искуство;
- 5) поседува еден од следниве меѓународно признати сертификати или уверенија за активно познавање на англискиот јазик не постар од пет години:
 - ТОЕФЕЛ ИБТ најмалку 74 бода,
 - ИЕЛТС (IELTS) - најмалку 6 бода,
 - ИЛЕЦ (ILEC) (Cambridge English: Legal) - најмалку Б2 (B2) ниво,
 - ФЦЕ (FCE) (Cambridge English: First) - положен,

- БУЛАТС (BULATS) - најмалку 60 бода или
- АПТИС (APTIS) - најмалку ниво Б2 (B2).

Член 17

Директорот може да биде разрешен и пред истекот на мандатот за којшто е избран, ако:

- сам тоа го побара,
- при вршење на ревизија се утврдат сериозни неправилности во неговото материјално-финансиско работење поради што е нанесена штета на Националната агенција и
- се јави како корисник на програмите.

Член 18

Ако на објавениот конкурс не се јават кандидати или ако Управниот одбор не именува директор од пријавените кандидати, се распишува нов јавен конкурс.

Ако поради причините од ставот 1 на овој член не се избере директор или предвреме му престанал мандатот, Управниот одбор без јавен конкурс ќе именува вршител на должноста, по правило од редот на вработените во Националната агенција.

Вршителот на должноста директор ги има сите права и должности на директор на Националната агенција.

Вршителот на должноста директор се именува за време до изборот на директор, а најдолго за шест месеца.

За вршител на должноста директор може да биде именувано лице кое ги исполнува условите како за избор на директор.

Член 19

Директорот на Националната агенција ги врши следниве работи:

- раководи со работата на Националната агенција,
- ја претставува и застапува Националната агенција,
- ги предлага годишната програма за работата на Националната агенција, Статутот и завршната сметка,
- го предлага годишниот извештај за работата на Националната агенција до 31 март,
- го предлага годишниот финансиски извештај на Националната агенција,
- ја организира реализацијата на годишната програма,
- ги донесува актите во врска со работниот однос со вработените,

- формира советодавни тела согласно со Статутот,
- врши избор на крајните корисници на програмите според правилата на Европската комисија,
- одговара за материјално-финансиското работење и законитоста на работите од негова надлежност и
- врши други работи утврдени со закон и Статутот.

Член 20

Директорот на Националната агенција формира советодавни тела и ангажира надворешни соработници по пат на јавен конкурс.

Членовите на советодавни тела и надворешните соработници ги предлагаат крајните корисници на програмите и вршат други работи утврдени со Статутот.

Членовите на советодавните тела и надворешните соработници ги избира директорот од редот на кандидатите кои ги исполниле условите утврдени во јавниот конкурс кои соодветствуваат на обврските и активностите кои произлегуваат од програмите.

Член 21

Директорот, претседател и член на Управниот одбор и вработен во Националната агенција не можат да бидат корисници на програмите.

Член на советодавно тело и надворешен соработник не можат да бидат корисници на програмата за која е избран.

Член 21-а

Вработените во Националната агенција се државни службеници, освен вработените кои вршат помошни и технички работи.

За вработените во Националната агенција кои вршат помошни и технички работи, во однос на правата и одговорностите од работен однос, се применуваат одредбите од Законот за работните односи, прописите од областа на здравственото, пензиското и инвалидското осигурување и колективен договор.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ НА НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЈА

Член 22

Средствата за финансирање на Националната агенција се обезбедуваат од Буџетот на Република Северна Македонија и од Европската комисија во согласност со

Меморандумот за разбирање склучен меѓу Министерството за образование и наука и Европската комисија и од други извори согласно со закон.

Член 23

Од Буџетот на Република Северна Македонија се обезбедуваат средствата за плати и надоместоци, тековното одржување и опремата за работа на Националната агенција.

Кофинансирањето од Европската комисија ќе се регулира со посебни договори склучени меѓу Националната агенција и Европската комисија.

За кофинансирање на годишната програма за работа на Агенцијата за остварување на програмите, Националната агенција склучува договори со Европската комисија и со Министерството за образование и наука кое претставува национален авторитет за Националната агенција.

За финансирање на програмите се отвораат посебни сметки за секоја од програмите во Народната банка на Република Северна Македонија и една буџетска сметка.

Националната агенција за вршењето на своите активности што произлегуваат од програмите и потпрограмите по потреба отвора и потсметки на посебните сметки на Националната агенција.

V. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 24

Глоба во износ од 400 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на директорот на Националната агенција, доколку постапи спротивно на одредбите на членот 21 од овој закон.

Глоба во износ од 200 до 250 евра во денарска противвредност ќе им се изрече за прекршок на вработените во Националната агенција, претседателот и на член на Управниот одбор, на членовите на советодавните тела и на надворешните соработници ангажирани од директорот, доколку постапат спротивно на одредбите на членот 21 од овој закон.

Член 24-а

За прекршоците утврдени во член 24 од овој закон, државниот просветен инспектор должен е на сторителот на прекршокот да му издаде прекршочен платен налог, согласно Законот за прекршоци.

Доколку сторителот го прими прекршочниот платен налог, истиот треба да го потпише. Примањето на прекршочниот платен налог од сторителот на прекршокот се забележува во записник.

Во записникот од став 2 на овој член се утврдува начинот на кој ќе се отстранат штетните последици од прекршокот, како и начинот на надминување на последиците од сторениот прекршок.

Кога како сторител на прекршок се јавува правно лице, записникот и прекршочниот платен налог го потпишува одговорното лице во правното лице или од него овластено лице.

Државниот просветен инспектор е должен да води евиденција за издадените прекршочни платни налози и за исходот на покренатата постапка.

Во евиденцијата од ставот 5 на овој член се собираат, обработуваат и чуваат следните податоци: име и презиме, односно назив на сторителот на прекршокот, живеалиште, односно престојувалиште, седиште, вид на прекршокот, број на прекршочниот платен налог кој му се издава и исходот на постапката.

Личните податоци од ставот 6 на овој член се чуваат пет години од денот на внесување во евиденцијата.

Министерот за образование и наука ја пропишува формата и содржината на прекршочниот платен налог.

Член 24-б

За прекршоците утврдени со овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува надлежен суд.

VI. НАДЗОР

Член 25

Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и над работењето на Националната агенција врши Министерството за образование и наука и Државниот просветен инспекторат.

Надзор над финансиското работење на Националната агенција за средствата од Буџетот на Република Северна Македонија, врши Министерството за финансии и Државниот завод за ревизија.

По барање на Министерството за образование и наука ревизија може да врши и друштво за ревизија кое го избира Министерството за образование и наука под услови и на начин утврден со Законот за јавните набавки.

Извештајот од ревизијата друштвото за ревизија го доставува до Националната агенција и до Министерството за образование и наука.

Непосреден надзор над остварувањето на програмите врши Европската комисија на начин пропишан во Меморандумот од членот 22 на овој закон.

Член 26

Надзор над непосредно извршување на активностите и наменско користење на средствата од страна на крајните корисници на програмите врши Националната агенција.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 27

Стручните и административните работи во однос на подготвувањето за отпочнување на работата на Националната агенција ги врши Министерството за образование и наука.

Претседателот и членовите на Управниот одбор ќе се именуваат од страна на Владата на Република Северна Македонија во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овај закон.

Управниот одбор во рок од 15 дена од денот на именувањето распишува јавен конкурс за избор на директор на Националната агенција, а директорот го избира во рок од 15 дена од денот на истекот на рокот во јавниот конкурс.

Националната агенција започнува со работа со денот на изборот на директорот.

Управниот одбор го донесува Статутот во рок од 60 дена од денот на именувањето на претседателот и членовите на Управниот одбор.

Актите за организација и работа и систематизација на работните места, директорот на Националната агенција ќе ги донесе во рок од 60 дена од денот на неговиот избор.

Средствата за работа на Националната агенција утврдени со членот 22 од овој закон до започнувањето со работа на Националната агенција ќе се обезбедат во буџетот на Министерството за образование и наука.

Член 28

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНИ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И/ИЛИ ДОПОЛНУВАЊЕ

Закон за изменување и дополнување на Законот за основање на Национална агенција за европски образовни програми и мобилност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/2011):

Член 6

Актот за внатрешна организација и актот за систематизација на работните места во Националната агенција да се усогласат со овој закон во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Закон за изменување на Законот за основање на Национална агенција за европски образовни програми и мобилност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 41/2014):

Член 2

Директорот на Националната агенција избран до денот на започнувањето на примената на овој закон продолжува да ја врши функцијата до истекот на мандатот за кој е избран.

Закон за изменување на Законот за основање на Национална агенција за европски образовни програми и мобилност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 41/2014):

Член 4

Одредбите од член 1 од овој закон кои се однесуваат на условот за познавање на странски јазик ќе започнат да се применуваат по две години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува по една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Закон за дополнување на Законот за основање на Национална агенција за европски образовни програми и мобилност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/2015):

Член 4

Подзаконскиот акт утврден со овој закон ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Закон за дополнување на Законот за основање на Национална агенција за европски образовни програми и мобилност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 145/2015):

Член 6

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Закон за изменување на Законот за основање на Национална агенција за европски образовни програми и мобилност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 55/2016):

Член 2

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Закон за изменување и дополнување на Законот за основање на Национална агенција за европски образовни програми и мобилност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/2018):

Член 2

Одредбите од членот 16 став (5) точка 5) од Законот за основање на Национална агенција за европски образовни програми и мобилност („Службен весник на Република Македонија“ број 113/2007, 24/11, 24/13, 41/14, 145/15 и 55/16) и одредбите од членот 1 од овој закон со кој членот 16 став (4) точката 5) се дополнува со нова алинеја 6, нема да се применуваат од денот на влегувањето во сила на овој закон до 1 септември 2018 година.

Закон за изменување и дополнување на Законот за основање на Национална агенција за европски образовни програми и мобилност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/2018):

Член 3

Директорот кој е избран во периодот од денот на влегувањето во сила на овој закон до 1 септември 2018 година, е должен да го исполни условот за познавање на странски јазик најдоцна во рок од една година од денот на неговиот избор.

На директорот кој нема да го исполни условот за познавање на странски јазик во рокот утврден во ставот 1 на овој член му престанува мандатот.

Закон за изменување на Законот за основање на Национална агенција за европски образовни програми и мобилност („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 235/2024):

Член 3

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.